

KOMUNIKAT PRASOWY

Rolnictwo zrównoważone dla wszystkich rolników

Warszawa, 2 października 2020 r. – **Polskie Stowarzyszenie Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP” opublikowało listę najważniejszych praktyk rolniczych dla rolnictwa zrównoważonego. Wiedza na temat tych działań może być cennym wsparciem dla wszystkich rolników, którzy w swojej pracy chcą łączyć cele środowiskowe, społeczne i ekonomiczne, czyli trzy filary rolnictwa zrównoważonego.**

– Zauważyliśmy, że rolnicy w Polsce podejmują już wiele działań zrównoważonych, ale nie używają terminu „rolnictwo zrównoważone” do ich opisanie. Warto to zmienić, bo społeczeństwo chce dokładnie wiedzieć, jak rolnicy dbają o środowisko i dobrostan zwierząt. Liczymy, że przygotowana przez nas lista pomoże rolnikom w Polsce w lepszej komunikacji ze społeczeństwem oraz w prowadzeniu gospodarstw z wykorzystaniem jeszcze większej liczby zrównoważonych praktyk rolniczych – powiedział Jerzy Próchnicki, Członek Zarządu Polskiego Stowarzyszenia Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP”.

– Mając na uwadze założenia Zielonego Ładu, istotne jest wzmocnienie zachęt finansowych dla rolników w nowej Wspólnej Polityce Rolnej Unii Europejskiej. Pozwoli to na upowszechnienie zrównoważonych praktyk rolniczych w Polsce i innych krajach UE – dodała Małgorzata Bojańczyk, Dyrektor Biura Polskiego Stowarzyszenia Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP”.

Rolnictwo zrównoważone to wszelkie działania ograniczające wpływ rolnictwa na środowisko, umożliwiające bardziej efektywne i przyjazne dla środowiska wykorzystanie zasobów, np. gleby, ziemi, wody, maszyn, środków ochrony roślin, nasion, nawozów czy energii, przy zachowaniu opłacalności produkcji rolniczej i jej społecznej akceptacji.

Polskie Stowarzyszenie Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP” jest niekomercyjną inicjatywą grupy firm i osób reprezentujących różne branże łańcucha żywnościowego. Stowarzyszenie podejmuje szereg działań na rzecz promocji, edukacji i współpracy w obszarze rolnictwa zrównoważonego w Polsce. Więcej na temat Stowarzyszenia na stronie: www.rolnictwozrownowazone.pl.

Kontakt:

Polskie Stowarzyszenie Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP”

Mail: m.bojanczyk@rolnictwozrownowazone.pl

Tel.: 571 389 383

Lista stanowi załącznik do niniejszego komunikatu, a ich opis znajduje się poniżej.

Zapewnienie stabilności finansowej gospodarstwa – zrównoważone może być jedynie gospodarstwo, które jest trwałe i mające możliwości rozwojowe. Aby tak było, gospodarstwo musi być stabilne finansowo, zarządzane zgodnie z przemyślanym planem biznesowym.

Optymalny dobór roślin uprawnych i prawidłowy siew – zróżnicowanie warunków klimatyczno-glebowych wymaga przemyślanego doboru gatunków i odmian uprawianych roślin, szczegółowej wiedzy o uwarunkowaniach uprawowych i ochroniarskich, w celu optymalizacji efektu produkcyjnego.

Zmianowanie upraw dla wzmocnienia bioróżnorodności w glebie – zadaniem każdego rolnika jest takie planowanie upraw, aby w kolejnych latach na polu uprawiane były inne gatunki roślin, w sposób wzbogacający glebę, podnoszący jej żyzność i potencjał bioróżnorodności. Wpływa to pozytywnie na opłacalność produkcji i pozwala na rozwój gospodarstwa.

Budowa żyzności gleby przez wzrost zawartości próchnicy – zrównoważenie w produkcji polowej opiera się na własnej żyzności gleby, jedynie wspieranej nawozami. Żyzność można budować zwiększając w glebie zawartość próchnicy, będącej jednocześnie magazynem wody. W efekcie gospodarstwo produkuje więcej i taniej, będąc mniej wrażliwe na niekorzystne zjawiska pogodowe.

Nawożenie roślin w oparciu o bilans nawozowy – nawożenie upraw powinno jedynie uzupełnić składniki pokarmowe obecne w glebie, odpowiednio do potrzeb roślin. Składniki dostarczone w nawozach muszą równoważyć z nadwyżką pobrane wraz z plonami roślin, pamiętając także o stratach wynikających z naturalnych procesów przebiegających w glebie. Podstawą bilansu nawozowego jest konieczna wiedza o rzeczywistej zasobności gleb, potrzebach roślin i stosowanych nawozach.

Przestrzeganie zasad integrowanej ochrony roślin – najlepsze efekty ochrony przy najniższych kosztach daje integrowanie różnych metod ochrony: mechanicznych, fizycznych, biologicznych, hodowlanych oraz chemicznych przewidzianych do stosowania w wypadku nieskuteczności poprzednich. Wykorzystując wiedzę o szkodliwych organizmach i o roślinach uprawnych można w odpowiednich terminach podejmować różnorodne działania pozwalające na ich zwalczanie lub ograniczenie szkodliwości. Pomocne tu mogą być także coraz liczniejsze rozwiązania cyfrowe dostępne dla rolników, mocno wspierające integrowaną ochronę roślin. Wdrażając te zasady optymalizuje się stosowanie chemicznych środków ochrony roślin oraz efekt finansowy ochrony roślin.

Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych – celem działań powinno być optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów wody, zarówno glebowej, jak i z nawadniania. Racjonalne jej wykorzystanie pozwoli na zapewnienie stabilności i trwałości produkcji rolniczej, szczególnie w kontekście zmian klimatycznych. Rolnik powinien oszczędnie gospodarować wodą, możliwie zwiększać retencyjność wodną gleb i na bieżąco monitorować jej potrzeby oraz zużycie.

Możliwie długie utrzymanie gleby pod okrywą roślinną – erozja gleby jest zjawiskiem bardzo szkodliwym spowodowanym działaniem wody, wiatru, ale może być także wynikiem nieodpowiednich działań człowieka. Uprawa roślin o bogatym systemie korzeniowym, dobrze okrywających glebę – podobnie jak i pozostawianie gleby pokrytej resztkami pozbiorowymi – zapobiega zjawisku erozji. Uprawa bezorkowa, podobnie jak i płodozmiany przeciwerozyjne, mogą skutecznie ograniczać erozję gleby.

Wspieranie bioróżnorodności w gospodarstwie i jego otoczeniu – bioróżnorodność przyczynia się do obniżenia nakładów i zwiększenia efektu produkcyjnego. Na polach częściowo ją ograniczamy, aby uzyskać plon, więc konieczne jest jej dodatkowe wsparcie, poza ich terenem.

Zapewnienie dobrostanu zwierząt – efekt produkcyjny i finansowy gospodarstwa posiadającego zwierzęta zależy od ich stanu zdrowotnego i warunków utrzymania. Tylko zdrowe zwierzęta utrzymywane we właściwy sposób dadzą dużą produkcję o dobrej jakości.

Korzystanie z systemu uprawy bezorkowej – uprawa bezorkowa stanowi alternatywę dla uprawy tradycyjnej, wykluczając nadmierne przemieszczanie i natlenienie gleby. Zabiegi ograniczają się przeważnie do spulchniania gleby i mieszania jej powierzchni, bez jej odwracania. Resztę pracy wykonują dżdżownice i inne organizmy glebowe, które budują korytarze w glebie, a przez to poprawiają jej żyzność, wspomagają jej wietrzenie, a także przetwarzają pozostałości pozbiorowe.

Dążenie do redukcji emisji gazów cieplarnianych – rolnictwo emituje szereg gazów cieplarnianych (np. CO₂, CH₄, NH₃, NO_x), co należy minimalizować przez precyzyjne użytkowanie maszyn i urządzeń, dobrą gospodarkę paliwami, nawozami organicznymi, pozostałościami pozbiorowymi, optymalizację warunków chowu zwierząt oraz siew roślin okrywowych, np. jako międzyplony, pozwalających na lepsze pochłanianie CO₂.

Prawidłowe zarządzanie odpadami – odpady poprodukcyjne powstające w gospodarstwie powinny być maksymalnie wykorzystane do dalszej produkcji, oprócz odpadów komunalnych i odpadów niebezpiecznych dla ludzi i środowiska, których utylizacja jest określona przepisami prawa.

Przestrzeganie przepisów prawa – jest warunkiem podstawowym każdej zrównoważonej produkcji rolniczej, która musi się odbywać w poszanowaniu do obowiązującego prawa i w jego granicach.

Dbanie o pracowników, ich prawa i bezpieczeństwo w gospodarstwie – konsekwentne przestrzeganie praw pracowników oraz dbałość o warunki pracy są gwarancją jakości wykonanej pracy, prawidłowego użytkowania sprzętu i niskiej wypadkowości – wszystkie te elementy wpływają na poprawę opłacalności produkcji i wynik finansowy gospodarstwa. Wiedza o zagrożeniach, prawidłowa ocena ryzyka, jakie może się pojawić się podczas pracy w gospodarstwie rolnym prowadzi do wzrostu bezpieczeństwa pracy. Zmiany technologii i wyposażenia technicznego wymagają wiedzy o nowych zagrożeniach. Szkolenia z BHP są koniecznym elementem pracy w rolnictwie, nie mniej ważnym niż okresowe przeglądy sprzętu rolniczego.

Podejmowanie działań dla społecznej akceptacji rolnictwa – rolnictwo zrównoważone jest także odpowiedzią na oczekiwania społeczne, by produkcja rolnicza była bardziej przyjazna dla środowiska.

Partnerska komunikacja ze społecznością lokalną, w której mieszka rolnik, ale także z szerszym społeczeństwem staje się coraz pilniejsza. Ważne jest to, aby w rozmowach z osobami, które nie są związane z rolnictwem, lub np. poprzez media społecznościowe pokazywać prace rolnika, a przede wszystkim konkretne działania na rzecz ochrony środowiska i dobrostanu zwierząt.